

Inget åtal mot Medanalys

Frågan om patientsäkerhet ännu inte avgjord av HSN

Det blir inget åtal mot laboratorieföretaget Medanalys. Chefsåklagaren i Göteborg har beslutat att lägga ned utredningen. HSNs avgörande om patientsäkerheten och frågan om delegitimering av ägaren Lennart Ransnäs återstår.

– Jag har förlorat ändå, både personligt och professionellt, säger Lennart Ransnäs.

Misstankarna gällde framkallande av fara för annan och bedrägeri. Chefsåklagare Ann Brännström grundar sitt ställningstagande på utredningar från Socialstyrelsen och Medanalys' konkursförvaltare.

– Ingenting har framkommit som styrker brott. Jag kan inte förvänta mig en fällande dom och har därför lagt ned utredningen, säger Ann Brännström.

När Socialstyrelsen anmälde företaget till åklagare var den föreslagna brottsrubriceringen bedrägeri och det syftade då på förfalskning av provsvar och inte ekonomiska falskvarier. Men Socialstyrelsen bestämde sig senare för att driva hela frågan om patientsäkerhet till HSN, Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, för avgörande.

– Det viktiga för oss är frågan om legitimation, frågan om bedrägeri är mindre, men lagen tvingar oss att anmäla till åklagare när vi finner sådant som faller under allmänt åtal, säger medicinalrådet Margareta Unander, chef för Socialstyrelsens tillsynsenhet i Göteborg.

I den ekonomiska delen räckte det alltså inte till åtal. När det gäller den andra delen av utredningen, fara för annan, grundade chefsåklagaren sitt beslut på Socialstyrelsens egen utredning. Slutsatsen där är att det inte finns anledning misstänka att verksamheten framkallat fara för annan. Anledningen till denna slutsats är ett prejudikat i Regeringsrätten.

– Prejudikatet innebär att det är meningslöst att driva en fråga om fara för annan i domstol. Det går uppenbarligen inte att fälla någon på den grunden, säger Margareta Unander.

Socialstyrelsen bestämde därför att allt material om förfalskade provsvar skulle överlämnas till HSN med krav på att Medanalys' ägare Lennart Ransnäs skulle fråntas sin legitimation.

– Vi anser oss kunna bevisa förfalskade provsvar i ca 200 fall, säger Margareta Unander. Vi har också vittnesuppgifter på ytterligare förfalskningar.

Socialstyrelsens utredning visar också att en fjärdedel av provsvaren levererades för sent.

– För oss är god kvalitet det viktiga. Det är helt ointressant vem som är huvudman för en verksamhet, säger Margareta Unander.

Nöjd med beslutet

Medanalys' ägare Lennart Ransnäs är nöjd med att åklagaren lagt ned utredningen, men han säger också att beslutet var väntat.

– Från det att jag delgavs misstanke om fara för annan och bedrägeri har jag fått se Socialstyrelsen backa och ta till-

baka sina anklagelser, säger Lennart Ransnäs. Han hävdar att det inte finns någon grund för Socialstyrelsens agerande, varken i fråga om anmälan till åklagaren eller till HSN.

– Anmälan till HSN är på 2 600 sidor. Den är fylld av oväsentliga påståenden som inte har med saken att göra, säger Lennart Ransnäs. Bara i två fall påstår Socialstyrelsen att det fanns risk för skada och jag anser att Socialstyrelsen har fel.

– Dessutom påstår Socialstyrelsen att företaget gjorde ett 50-tal felaktiga analyser och att svarstiderna var för långa. Men när det gäller svarstider var det en fråga om när läkaren behövde svaret, när patienten hade sin nästa besöksstid.

Han har begärt att HSN ska avvisa Socialstyrelsens krav om delegitimering bl a med hänvisning till att anmälan är ospecificerad. HSN beslutade dock i höstas att frågan om delegitimering ska prövas. Detta beslut har Lennart Ransnäs överklagat till Kammarrätten, som väntas fatta sitt beslut under våren.

Men oavsett hur det går menar Lennart Ransnäs att han har förlorat i alla fall, både personligt och professionellt.

– Bolaget har gått i konkurs och mitt liv är i spillror. Professionellt är jag också stoppad. Jag har fått väldigt många fiender och då hjälper det inte med 20 års erfarenhet, att jag är docent och varit biträdande professor. Det går inte heller att vara borta så länge och sedan komma tillbaka, yrket är alldeles för specialiserat för det, säger Lennart Ransnäs.

Kristina Johnson

sålda läkemedelsposter på recept var 30 procent högre under november 1996 jämfört med 1995. I fråga om kostnadsfria läkemedel ökade antalet poster med hela 75 procent, vilket i pengar motsvarar en ökning med 100 procent då det både handlar om fler läkemedel samt större förpackningar. Ökningen kom dock de sista två veckorna vilket gör att den faktiska ökningen för dessa veckor är hela 200 procent.

Enligt Apoteksbolagets statistik är antiastmatika den enskilda läkemedelsgrupp som ökat mest, från 5,49 procent av den totala försäljningen under november 1995 till 8,79 procent samma månad 1996. I pengar handlar det om en ökning från 215 miljoner kronor till 431 miljoner kronor (107 procent).

Totalt såldes under november 1996 läkemedel på recept för 1 655 000 000 kronor, vilket är 54 procent högre än för motsvarande månad året innan då det såldes för 1 076 000 000 kronor.

Apoteksbolaget har även tagit fram statistik över skillnader i läkemedelsförskrivning mellan olika län.

I fråga om förskrivning av kostnadsfria läkemedel under november 1996 har Uppsala län, Blekinge län, Malmöhus län, Älvsborgs län, Västmanlands län, Kopparbergs län, Västerbottens län samt Norrbottens län ökat mer än genomsnittet.

I Socialstyrelsens uppdrag ingår även att ta fram uppgifter om i vilken utsträckning det handlade om läkemedel som tagits ut på nya recept, eller redan

skrivna recept som patienten valde att ta ut före årsskiftet.

– Det är omöjligt att få fram uppgifter om det handlar om nya eller gamla recept, säger Anders Wessling på Apoteksbolaget som är den som tagit fram statistiken.

Peter Örn

Tipsa om nyheter!

Ring till Läkartidningens nyhetsredaktion och berätta om vad som händer på ditt sjukhus eller i ditt landsting.

Ring nyhetsredaktör Kristina Johnson 08-790 34 97 eller journalist Peter Örn 08-790 34 59.

Du kan också skicka e-post till oss: kia.johnson@lakartidningen.se